

☆ ((بسوی خ ————— دا)) ☆

نظری به فلسفه ایرانیان باستان و حکمای هند و یونان و چین
پیدایش فلسفه نخست برای مقاومت با مرك بوده است، کنجکوی و کوشش
آدمی در این راه بجائی نرسیده اما وسیله درك علوم و فنون شده است، برای اینکه
انسان علت مرك را بداند لازم بوده به پرسش‌های زیر پاسخ دهد - آیا او و
دیگر اشیاء از خود پدید آمده‌اند یا پدید آورنده‌ای هست؟ انسان از کجا آمده
بکجا خواهد رفت؟ چگونه خود را بشناسد و از غیر خود آگاه شود؟ بر اثر مطالعات
و مباحث طولانی و مرور قرن‌ها، علوم و فنون بسیاری از موضوعهای فلسفی پدید
آمد و از مادر خود برکنار شد - فلسفه دوشرق اغلب با دین توأم بود اما در
غرب حکمت علاقه بدیانت نشان نمیداد چنانچه رومیها بحث در حقیقت اشیاء و فحص
در طبیعت را کنار گذاشته نقطه بامور محسوس و مادی و تکلیف زندگانی دنیوی و
حکمت علمی پرداختند - در مشرق زمین بکلیه امور مادی و معنوی توجه میشد
در هند اغلب مباحث روی این مسئله دور میزد که اصل و حقیقت اشیاء چیست؟
روح وجود دارد یا نتیجه ترکیب مواد است؟ رنج چیست؟ زبوی از چه راه است؟
دانش در ایران باستان توجه دقیقی باین موضوعها داشت که چرا در کیتی
نظام و بی نظمی با هم وجود دارد، مرك و زندگانی چیست؟

در چین - اساس فلسفه تشوچه موجودات زنده و متحرك و جامد و بی‌جان
بود و دانش را از راه حواس پنجگانه وحش مشترك و عقل و قیاس و استدلال جستجو میکردند
از مهمترین مسائلی که باید یاد آوری نمود: در مجموعه اصول فلسفی ملل
شرق اعم از آنهایی که از حصار مادیات و محسوسات فراتر گام ننهاده و فلسفه‌هایی
که بصورت شرك معتقد بخدائی شده و یا بآفریدگار یکتا سر تعظیم فرود آورده
است در تمام آنها مبانی قویم اخلاقی و روحانی موج میزند و برخلاف فلسفه‌های
غرب که اغلب آدمی را به تیه ظلمت و حیرانی کشیده و سرپوش روی عقل و
احساسات و عاطفه و وجدان میگذارد حکمت شرق از خود گذشتگی و ریاضت و
معاونت را در هر حال تشویق مینماید.

قدر مشترك تعایمات اخلاقی حکماء و فلاسفه مشرق زمین دین است
ایمان پاك، ایمان پاك عبارت از وظیفه شناسی و انجام واجبات و دوری

از کارهایی که در صلاحیت شخص نمیباشد.

اراده پاك، هم آهنگی دانش و بینش، خیرخواهی و کشتن احساسات طفیان آمیز و شهوات
بیان پاك، هم آهنگی قلب و زبان، موافقت گفتار با کردار.
جهاد پاك، مبارزه با وسوس ناپاکان و دوری از اوهام و خیالات باطل
و کینه توزی و حرص و حسد.

تعالیم حکماء مشرق منشاء پیدایش عرفان و تصوف گردیده که بر چهار
اصل استوار شده، ۱- تشخیص میان حق و باطل ۲- بهره‌زکاری و تملك نفس ۳-
خودداری و پرورش حواس برای درك معانی از دربیچه محسوسات، ۴- عشق و تحصیل حیات جاودانی

علم و حکمت در قرون وسطی

ادیان آسمانی تاریخ برجسته و روشنی دارند مذهب یهود، مذهب مسیح،
دیانت اسلام از عالیترین مبادی ادیان ملکوتی هستند تعالیم تورات و انجیل در آغاز
مبنی بر توحید بود بعد بر اثر اختلاط با فلسفه‌های مادیون و مشرکین و اقتباس
از حکمت افلاطون و سایر مکتبهای یونانی تحولاتی پیدا کرد.

مذهب یهود آفریننده را وجودی جدا از آفرینش میدانست نسبت آنها را بیکدیگر
نسبت صانع و مصنوع می پنداشت ولی بعد بواسطه امتزاج با حکمت یونانی که مقام
ربوبیت را حقیقت و مربی انگاشته بود و ساری در کل موجودات میدانست از لحاظ اصول
تغییر حالت داد - در مذهب مسیح (ع) عقیده تثلیث یا اقانیم تلاته پایه علم کلام شد
دعوت محمدی (ص) دعوت قرآن مبینی بر توحید ذات و صفات است
مشرکین و پیروان ارباب انواع (یونانیها، رومیها، بابلیها و عده از طوایف
هند و از لحاظ اجتماع و انفراد دارای خدایان متعدد بودند و ادیان توحید (یهود
و عیسویها) تحت تاثیر القاء مشرکین، اشکال مختلفه‌ای در پرستش خدای یگانه پیدا کردند
تطور عقیده درباره خدا از دوره تعدد گذشته تا هرچله توحید و یگانگی رسیده است
هاکس مولر محقق عالی‌بقام عقیده مند است که جامعه انسانی در آغاز
معتقد بخدای یگانه بوده و بعد جاه طلبی افراد و ساختن مجسمه‌ها به یادگار اشخاص
برجسته، شرك و بت پرستی را بوجود آورده است

(طالب حق)

صاحب امتیاز - محمد جوادی

جای اداره

رشت میدان بزرگ

سرای جوانمرد - تلفون ۱۲۸۰

اهالی محترم فومن و توابع

برای تقاضای اشتراك و پرداخت وجه آبونمان

به آقای اسماعیل شجونی مراجعه فرمائید